

מסורת הש"ס

- (א) [תוספתא פ"ד ה"ב],
(ב) [שם א"ת רבי אומר],
(ג) עוקצין פ"ג מ"ח,
(ד) [לעיל מב' ושי"ט],
(ה) [לעיל נד', ו] (דברים
(ו) [ויקרא פסוק יד],
(ז) [ויקרא ג', ט] [שם
(ח) [פ"י ע"ג ד"ה ק'
א"ת בערוך ערך קרעטע,
(ט) [וע"מ תוס' כ"ח ט"ז
ד"ה בולגות],

גליון הש"ס

נמ' רבא אמר לרבי
המתיר ע"י צ"ק דף
מו ע"א תוס' ד"ה מ"ט:
בעין משפט אות ד'
מ"י פ"ו מהל' מאכלות
אסורות: שם א"תא דהיטון
דחלבו מכלל חיה:

מוסף רש"י

למ"ד טרפה חיה.
לעיל (ז'): אמרו לו
והלא דבריהם מקמימות
שמים ושלש שנים (לע"ד
(גב). טרפה אינה חיה.
אין סופה לחיות (שם).
ד' סימנים אכשר ביה
רחמנא. בלאה שני
הסימנים שחמטו, וא' של
אמו או של (לע"ד ע"ד).

רבינו גרשום

בשחיטה יבששת דולא
כ"ש. כלומר מה דאמר'
עבר בנהר הוכשר ואי לא
הוכשר לא נטמא דשחטו
את אמו ולא יצא ממנה דם
ולא הוכשר העובר בדם
אמו דולא כ"ש דאי כ"ש
הא ס"ל אצ"ג דלא יצא
ממנה דם אין צורך הכשר:
מאן תנא עבר בנהר
הוכשר הלך בבית הקברות
נטמא כו'. באוכלין דעלמא
דלא חשבו חי אלא
חשוב כשאר אוכלין
דעלמא: דג מאימיה
מקבל טומאת אוכלין. דג
מפרסר לבי' אין מקבל
טומאת אוכלין עד שימותו
ולד' עקיבא משעה שאין
יכולין להחיות מקבלין
טומאת אוכלין: ונולדו
בדגים סימני טרפה.
אחת מ"ח טרפות מהו
שיטמא טומאת אוכלין.
אבל דגים דלא נפישא
חיותיהו לא ומשעה
שנולדו בו סימני טרפה
מטמאין טומאת אוכלין:
או דלמא אפי' למאן דאמר
טרפה אינה חיה. כלומר
הני מילי בהמה דנולדו
בה סימני טרפה לאו
חשובה חיה דאינה ראיה

בשחיטה יבששת. עסקינן שלא יא' ממנה דם שאף אמו לא הוכשרה
ולהאי תנא שחיטה בלא דם לא מכשרה ודלא כרבי שמעון: מאן תנא.

דמטמי ליה אע"פ שהוא חי: מטמא טומאת אוכלין. בן פקועה
ואפילו חי אס' נגע בטומאה: ולדידך הכשר. דתרי גופי ניהו. אלמא

לר' יוסי הגלילי מטמא מחיים וכרבנן
דמתניתין לא אוקמה ונימא לדידכו
כבשרא דיקולא דמיא דקסבר רבי
יוחנן אפילו רבנן דפליגי אדרבי יוסי
הגלילי בטומאה סבירא להו כרבנן
דמתניתין בשחיטה ואפילו הכי לא
מטמא מפני שהוא חי ולא בפלוגתא
דרבי מאיר ורבנן דמתניתין קמיפלגי:
ואורא רבי יוחנן (לעמיה. מדקאמר
רבי יוחנן רבי יוסי הגלילי וביט' שמאי
המטמאין דגים מחיים אמרו דבר
אחד שמע מינה רבנן דמטרי בן
פקועה לאו משום דס"ל דטעון
שחיטה כ"ר' דאי טעמייהו משום
דטעון שחיטה הוא אינהו נמי דגים
דלאו טעונין שחיטה מודו דמטמו
כב"ש והכי משמע דרבי יוסי הגלילי
ודב"ש חדא: משילדו. דכיון דאין
טעונין שחיטה הרי הן כמתים:
מקרטע. מפרסר וכגון שיצט' זו
כקלע וצ"ן סנפיריו דמו לא חי
כדאמרין במסכת שבת (דף קו:):
נולדו דגים סימני טרפה. כגון ניקבו
מעין לרבי עקיבא: מהו. שיטמא:
אלא דגים דאין צמינן. טרפות לא הוי
טרפות לגבייהו כמתיה: טעילה נפל.
בהמה המפלת: חלבו כחלז בהמה.
כרת: כחלז חיה. ואין זו אלא
איסור נבלה שאין שחיטה מטרתו
אלא חלבו כבשרו: אורא גרים.
לשויה בהמה וכיון דנולד מיתסר ואפי'
לרבי יהודה דאמר לעיל (דף ע"ד): חלבו
מותר התם הוא דלא יא' לאירי: חלבו
כחלז חיה חדשים נמי גרמי. דחדשים
ואורא צעינן: דהושיט ידו כו' חדשים
גרמי. וכיון דכלו לו חדשיו חלבו אסור
ומיהו כי שחטה לאמו שרי ליה רבי
יהודה מכל דבהמה תחלו': מה חלז
ושפי הכליות כו'. בתורת כהנים'
שנויה בשלמים את כל החלז אשר על
הקרבן (ו) ולא את השליל יכול לא יהא
צנוגש ואזכרה אכל יהא צנוגש
והקרבן כשהוא אומר חלז ושתי הכליות
צאשט) שאין ת"ל עדמה שלמים שאין
כל מינן טעון אליה הרי הן טעונין
חלז ושתי הכליות אשם שכל מינו
טעון אליה אינו דין שיטעון חלז ושתי
הכליות ומה תלמוד לומר אלא לומר
לך מה חלז ושתי הכליות האמור
צאשט מוצא מכלל שליל חלז זה מוצא
מכלל חלז שליל שאיך יכול לומר חלז
שליל יקריב הנמא צאשט שהרי אין
אשם נקבה: אף כל. אפילו בקרבנות
הבאין נקבה חלז האמור בן מוצא
מכלל שליל: בשלמא לדידי. דאמינא

חדשים גרמי איכא לאוקמא להא בצן
צנוגש והקרבן ולמה לי למעוטי: טעמא דיד. דאמינא לאו חלז הוא: מהכא. ילפינן ליה דהכא אפקיה רחמנא מכלל חלז דמעטיה
מהקרבא ואי לאו דמעטיה הוי אמינא דחלז הוא: משום הכי מעיטיה. לשמעינן דלאו חלז הוא אלא לדידך דאמרת חלז
הוא לענין אכילה אמאי מעיטיה מהקרבא: מידי דהוה אמוסר זמן. דלא לאיר וכלו חדשיו ודכולי עלמא בהמה הוא ופסליה
רחמנא בהקרבא כל שצעה: לרבי האוסר. בן תשעה חי כבשרה עד שיטחטו: מסיר. את זה צאכילה דשחיטה מטרתו:
לרבי המסיר. בלא שחיטה בשל כשרה: אוסר. בשל טרפה דשחיטה ידידה לא מהניא ציה ובשחיטה הטרפה לא מיתסר
שהי הוא כאלו מאיבדיה: ארבעה סימנין. הימירא הוא דרבי ציה רחמנא מכל דבהמה תחלו שאלס ראה אולכו בשחיטה אמו
אלא אס' צריך הוא לשחיטה עצמו כגון שליל של טרפה שחטו ומותר שהוא נותר צב' מד' סימנין או צושט וקנה שלו או צושט
וקנה של אמו: צין דרבי אמי וצין דרבי חסדא וצין דתני רבי חייא ככולהו גרסינן השוחט את הטרפה ובתוספתא דר' חייא [פ"ד ה"ג] נמא' כן:

בהמה המקשה פרק רביעי חולין

עה.

עין משפט
נר מצוה

נא א ב ג מ"י פ"ב מהל'
טומאת אוכלין הל' ו:
נח ד מ"י פ"ו מהל'
מאכלות אסורות הל'
א סנה לאין קנה טשי"ע
י"ד ס"י סד סע"ף ז
צבא"ה:
נח ה מ"י שם הל' ד
טשי"ע שם סע"ף ג:
ס ו מ"י פ"א מהלכות
מעשה קרבנות הל'
יט:
סא ז מ"י פ"ה מהלכות
מאכלות אסורות הל'
טו ופ"ב מהל' אבות
הטומאה הל' א סנה לאין
קלו טשי"ע י"ד ס"י יג
סע"ף ג:

שיטה מקובצת

(א) הני מילי בהמה דיש
במינה טרפות אבל דגים
דאין במינה טרפות אימא
לא תיקו: (ב) מה חלב ושתי
כליות. נ"ב ע"ין תוס'
ובחים דף צ"ח ע"א:
(ג) שאין ת"ל ומה שלמים:
(ד) ויצא לאורי העולם דאין
איסור חלב:

רבינו גרשום (המשך)

לשחיטה וכיון דאינה
ראויה לשחיטה חשובה
מהא אבל לענין דגים
אין חשובין חתינ עד
שימותו: מה חלב ושתי
כליות האמורין באשם.
כלומר דאשם אינו אלא
זכר וזכר אין לו שליל
אף כל מוצא מכלל שליל
דאין ראיון לגבי מוכח
אימורין דשליל בשלמא
לדידי היינו דאיצטרך
קרא למעוטי דחלבו
חשוב חלב ואצ"כ אינו
דאין ראיון לגבוי: אי' טעם
ידי דאמינא אנא דאין
חשוב חלב מהכא דחיוני
דמעטיה קרא לגבוי:
מידי דהוה אמוסר זמן
דפסול לגבוי האי נמי
פסול: לרבי האוסר מתיר
לר"מ דמחמיר במתני'
דאמר בן ט' צריך שחיטה
דלא אמר' עובר ירך
אמו הוא הכא נמי לא
אמר' עובר ירך אמו
הוא ואין חשוב טרפה.
לרבי המתיר בלא שחיטה
דאמר עובר ירך אמו הוא
הכא נמי אמר' לענין
טרפה עובר ירך אמו
אוסר: ד' סימנין אכשר
ביה רחמנא. כלומר אי
שחט את אמו אי כשרה
מותר הוא בשחיטה ואי
אמו טרפה ושחיטת אמו
אינה ראויה שחיטת (אחי)
עצמו מתיר:

מאי בינייהו דג מקרטע. לאו צין רבי עקיבא וצ"ה קא צעי
דמחלוקתן מפורש בהדיא דלצ"ה דוקא משמיותו אלא צין
צית שמאי לרבי עקיבא קאמר דתרייהו מחיים מטמו ומפרש דאיכא
בינייהו דג מקרטע פירוש שקופץ ומדלג בחוק דלצית שמאי טמא
ולרבי עקיבא טהור כיון דאס' זורקו
צמים הוא יכול לחיות ומקרטע לשון
כח וחיות גדול כמו שהציא בערוך
מדאמר צילמדנו צפרשת דהעלותן
וכיון שהוא יואל ורואה את הנר מיד
הוא מתחיל שמה ועומד (י) ומקרטע
לפניו מדוך דלצה (איזב מא) מתרגמינן
קדמיה מקרטע:
רבי יוחנן אמר חלבו בחלב בהמה.
והא דשרי רבי יהודה לעיל
חלבו של בן תשעה חי ה"מ לאחר
שחיטה דיתר שחיטת אמו:

בה חלב ושתי כליות. ואם תאמר
מאי קאמר צב"כ שהציא
צקונטרס יכול לא יהא צנוגש ואזכרה
אלא יהא צנוגש והקרבן והא ההוא
קרא דהחלז אשר על הקרבן דמעט
מיניה שליל לענין הקרבא כתיב וי'ל
דהא דקאמר צב"כ ולא חלז שליל לאו
משום דלימעוט מההוא קרא אלא
משום דמשתרי מן כל דבהמה ואין חשוב
חלז וצתר הכי קאמר דלמא אע"ג
דנפקא לן מכל דבהמה דאינו צנוגש
ואזכרה מ"מ הוי צנוגש והקרבן:
לרבי המתיר אוסר. והא דתנן
קרעה טעון שחיטה
אמיא אפילו לרבי המתיר דהכא
דוקא לרבי המתיר אסור דמני
שחיטת טרפה לענין טומאה והוי
כחלזי שחוט ותו לא מהניא ציה
שחיטה אלז התם לא נשחטה אמו
כלל וכן הא דלמרינן לעיל (דף ע"ד).
גצ' צעיל דהושיט ידו למעי בהמה
ושחט צה בן ט' חי מהו אז דילמא
אפילו לרבנן ד' סימנין אכשר ציה
רחמנא לא דמי להא דלמרינן הכא
לרבנן משום דהכא כחלזי שחוט
דפרשיטת ואפילו לרצא דלמר הכא
ד' סימנין אכשר ציה רחמנא איכא
למיעי לעיל דדילמא שאני התם דלא
יא' לאיר העולם ואסור אפילו לרבי
מאיר וה"נ צין לרבי יוחנן צין
לר"ל דפליגי בתלם חלז מנן ט' חי
מיתוקמא הויא צעיל לעיל דלפילו
לרבי יוחנן דלמר חדשים גרמי היינו
לחלז שנתלם ויא' לאיר העולם וואין
איסור חלז חל עד שיוצא דמוכח
צפ' גיד הנשה (לקמן דף קא). וצקוף פ'
דס שחיטה (כ"ח ט"ז ג): ואפי' לר"ל
דלמר חדשים ואורא גרמי אפשר
דצמעי אמו מהני ציה שחיטה כי
הכי דמהניא ליה שחיטת אמו:
ולעמעמך

הי טעון
הא לאו חלז מיקרי ופשיטא דאינו
צנוגש והקרבן ולמה לי למעוטי: טעמא דיד. דאמינא לאו חלז הוא: מהכא. ילפינן ליה דהכא אפקיה רחמנא מכלל חלז דמעטיה
מהקרבא ואי לאו דמעטיה הוי אמינא דחלז הוא: משום הכי מעיטיה. לשמעינן דלאו חלז הוא אלא לדידך דאמרת חלז
הוא לענין אכילה אמאי מעיטיה מהקרבא: מידי דהוה אמוסר זמן. דלא לאיר וכלו חדשיו ודכולי עלמא בהמה הוא ופסליה
רחמנא בהקרבא כל שצעה: לרבי האוסר. בן תשעה חי כבשרה עד שיטחטו: מסיר. את זה צאכילה דשחיטה מטרתו:
לרבי המסיר. בלא שחיטה בשל כשרה: אוסר. בשל טרפה דשחיטה ידידה לא מהניא ציה ובשחיטה הטרפה לא מיתסר
שהי הוא כאלו מאיבדיה: ארבעה סימנין. הימירא הוא דרבי ציה רחמנא מכל דבהמה תחלו שאלס ראה אולכו בשחיטה אמו
אלא אס' צריך הוא לשחיטה עצמו כגון שליל של טרפה שחטו ומותר שהוא נותר צב' מד' סימנין או צושט וקנה שלו או צושט
וקנה של אמו: צין דרבי אמי וצין דרבי חסדא וצין דתני רבי חייא ככולהו גרסינן השוחט את הטרפה ובתוספתא דר' חייא [פ"ד ה"ג] נמא' כן:
טעון